

ZAGADNIENIA TEORETYCZNE DO EGZAMINU DYPLOMOWEGO 2026/2027

FILOLOGIA ANGIELSKA

MODUŁ TRANSLATORSKI

1. Translation as a process, product and field of study: definitions, major types of translation and the development of Translation Studies.
2. The concept of equivalence in translation: formal, dynamic and functional equivalence and their role in translation theory and practice.
3. Functional approaches to translation: text functions, the translation brief and Skopos theory (Reiss, Vermeer).
4. Translation methods and strategies: literal and free translation, adaptation, paraphrase, explicitation, omission and compensation.
5. Cultural aspects of translation: culture-specific elements, proper names, idioms, humour, domestication and foreignization.
6. Translation problems and errors: lexical, grammatical, stylistic and terminological difficulties, language interference and false friends.
7. Contrastive analysis of English and Polish: major lexical and grammatical differences and their consequences for translation.
8. Style, register and text type in translation: stylistic equivalence, genre conventions and adaptation to the target audience.
9. The translation process and translation quality: source-text analysis, information research, terminology management, revision, editing and quality assessment.
10. The translator as a professional: ethics, responsibility, confidentiality, copyright, intellectual property and relations with clients.
11. Specialized translation: characteristics, terminology and research strategies in translating specialist texts.
12. Business and legal translation: characteristics of texts, terminology, conventions, accuracy and major translation challenges.
13. Technical and medical translation: terminology, precision, text conventions, documentation and translator responsibility.

14. Translation of tourist, press and marketing texts: communicative purpose, audience, persuasive function and cultural adaptation.
15. Literary translation: translation of prose and poetry, style, voice, figurative language and creative decision-making.
16. Audiovisual translation: subtitling, dubbing and voice-over - constraints, techniques and the translation of cultural references, humour, vulgarisms and titles.
17. Written translation and interpreting: fundamental differences, competences, constraints and professional contexts.
18. Modes of interpreting: sight translation, liaison, consecutive and simultaneous interpreting - characteristics, techniques and challenges.
19. Computer-assisted translation and translation technologies: CAT tools, translation memories, termbases, corpora, machine translation, AI and post-editing.
20. Community and administrative translation: communicative settings, institutional texts, terminology, accessibility, impartiality and ethical challenges.

Literatura:

1. Adamowicz-Grzyb, G. (2013). Tłumaczenia filmowe w praktyce. Warszawa: Fortima
Tłumaczenia – Edukacja.
2. Baker, M. (2011). In other words: A coursebook on translation. London: Routledge.
3. Balcerzan, E. (Red.). (1984). Wielojęzyczność literatury i problemy przekładu
artystycznego. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
4. Belczyk, A. (2007). Tłumaczenie filmów. Wilkowice: Wydawnictwo „Dla szkoły”.
5. Belczyk, A. (2009). Poradnik tłumacza. Kraków: Wydawnictwo Idea.
6. Bogucki, Ł. (2009). Tłumaczenie wspomagane komputerowo. Warszawa:
Wydawnictwo Naukowe PWN.
7. Bogucki, Ł. (2025). AI w tłumaczeniach: Automatyzacja procesu przekładu w dobie
sztucznej inteligencji. Gliwice: Helion.
8. Bukowski, P., & Heydel, M. (Red.). (2009). Współczesne teorie przekładu: Antologia.
Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy.
9. Hejwowski, K. (2004). Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu. Warszawa:
Wydawnictwo Naukowe PWN.
10. Jarniewicz, J. (2012). Gościnność słowa: Szkice o przekładzie literackim. Kraków:
Społeczny Instytut Wydawniczy.
11. Jopek-Bosiacka, A. (2021). Przekład prawny i sądowy. Warszawa: PWN.
12. Korzeniowska, A., & Kuhiwczak, P. (2012). Successful Polish-English translation: Tricks
of the trade. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
13. Kozłowska, C. D. (2004). Difficult words in Polish-English translation = Wyrazy i
wyrażenia trudne do przetłumaczenia na język angielski. Warszawa: Wydawnictwo
Naukowe PWN.
14. Montalt, V., & González Davies, M. (2014). Medical translation step by step: Learning
by drafting. New York: Routledge.
15. Munday, J. (2012). Introducing translation studies: Theories and applications.
London: Routledge.
16. Piotrowska, M. (2011). Learning translation – learning the impossible? A course of
translation from English into Polish. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców.

17. Piotrowska, M., & Dybiec-Gajer, J. (2012). *Verba volant, scripta manent: How to write an M.A. thesis in translation studies*. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców.
18. Pym, A. (2014). *Exploring translation theories*. London: Routledge.
19. Robinson, D., Shuttleworth, M., & Yu, C. (2020). *Becoming a translator: An introduction to the theory and practice of translation* (4th ed.). London: Routledge.
20. Sulikowski, P., & Lesner, E. (2019). *Stilum vertas: Podręcznik do nauki przekładu literackiego dla studentów neofilologii z ćwiczeniami*. Szczecin: TransLand Publishing.
21. Tabakowska, E. (2003). *O przekładzie na przykładzie: Rozprawa tłumacza z Europą Normana Daviesa*. Kraków: Znak.
22. Tryuk, M. (2007). *Przekład ustny konferencyjny*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.